

To: Groep DCo medewerkers[5.1.2e]@minvws.nl
 From: [5.1.2e] [5.1.2e]
 Sent: Tue 11/17/2020 8:42:25 AM
 Subject: Onderzoeken: persco en flitspeiling
 Received: Tue 11/17/2020 8:42:27 AM
[PLATO-#4164769-v2-Rapport_kwalitatief_onderzoek_verdieping_nav_persconf...pdf](#)
[COVID-19 Resultaten flitspeiling 11-11.pdf](#)

Beste collega's,

Hierbij stuur ik twee recente onderzoeken:

1. Kwalitatief onderzoek verdieping n.a.v. de persconferentie van 3 november
2. Flitspeiling 11 november over peiling kanalen, feestdagen en draagvlak (de samenvatting vind je hieronder)

Doe er je voordeel mee!

Grtz,

[5.1.2e]

Resultaten flitspeiling kanalen, feestdagen en draagvlak 11 en 12 november

Onderzoek onder 1000 Nederlanders 12+

Informatiekanalen

Nieuwsuitzendingen op TV zijn het belangrijkste informatiekanaal over corona (66%) gevolgd door de persconferenties (54%). Ook TV- en radiospots, online nieuwsmedia of -apps, overheidswebsites en talkshows op tv zijn voor minstens een derde belangrijke kanalen. Voor jongeren zijn sociale media belangrijk, voor mensen met een migratieachtergrond zijn nieuwsuitzendingen minder belangrijk en andere websites dan overheidswebsites belangrijker. Ouderen halen vaker dan gemiddeld hun informatie uit nieuwsuitzendingen, talkshows, landelijke of regionale dagbladen en teletekst

Binnen de eigen omgeving zijn vooral vrienden en familie belangrijke informatiekanalen. Tieners (12-20) noemen vaker familie, school/universiteit, vrienden en de sport- en vrijetijdsvereniging. Jongeren (21-35 jaar) noemen vrienden vaker en daarnaast de werkgever/leidinggevende en collega's. Een kwart van de mensen met een migratieachtergrond haalt hun informatie ook uit winkels en supermarkten.

Bijna iedereen praat over Corona. Vooral in persoonlijke gesprekken. Jongeren en mensen met een migratieachtergrond praten ook veel via WhatsApp. Sociale media zijn daarnaast belangrijk bij jongeren.

Kerst en Oud & Nieuw

Bijna de helft is van plan de kerst en de jaarwisseling alleen met het eigen huishouden te vieren. Eén op de vijf weet het nog niet en wacht de maatregelen af. Nog eens ca. één op de vijf viert het met mensen buiten het huishouden volgens de dan geldende maatregelen. Tieners (12-20 jaar) denken vaker de kerst alleen met het huishouden te vieren. Jongeren (21-34 jaar) denken iets vaker (8%) de kerst te gaan vieren buiten het huishouden zonder de maatregelen (strikt) na te leven. Met Oud en Nieuw denken zowel tieners als jongeren dit vaker te gaan te doen (11%).

Eén op de vijf vindt dat we met de jaarwisseling wel wat soepeler om mogen gaan met de maatregelen. Dit ligt hoger onder jongeren van 12-34 jaar. 50+ers zijn het hier juist vaker mee oneens.

Draagvlak en vertrouwen

Het draagvlak voor de aanpak van de Rijksoverheid neemt licht toe.

Bijna driekwart heeft vertrouwen in de effectiviteit van de huidige maatregelen, dit is gestegen. Twee derde vindt de maatregelen duidelijk.

Dilemma's en lastige situaties

Bijna zeven op de tien hebben liever direct strengere maatregelen bij oplopende cijfers, ruim de helft vindt dat de maatregelen te veel schommelen. Bijna de helft vindt zijn/haar leven op dit moment saai door alle beperkingen, vooral jongeren van 12-34 jaar.

Het beeld van de naleving van maatregelen door de omgeving is nagenoeg gelijk op 70%, maar iets minder strikt dan

twee weken geleden (voor persconferentie 3 nov). Jongeren en mensen met een migratieachtergrond zien minder naleving in hun omgeving, ouderen juist meer. Vooral ouderen vinden het lastig dat niet iedereen zich even goed aan de maatregelen houdt.

De stijgende trend in vertrouwen om de maatregelen vol te kunnen houden zet door en ligt nu op bijna 80%. Onder mensen met een migratieachtergrond en jongeren ligt dit lager met 70%.

Resultaten kwalitatief onderzoek na de persconferentie van 03-11-2020

10 duo interviews op 5 november 2020

Kennis van de maatregelen wordt lastiger

Men is redelijk op de hoogte van de maatregelen, maar niet 100% zeker van de maatregelen. Mensen onthouden vooral wat voor hen persoonlijk relevant is/ de meeste invloed op hun leven heeft. Verder horen we dat men wat minder geconcentreerd luistert naar de nieuwe maatregelen dan in maart. Het 'nieuwe' en 'spannende' is er een beetje vanaf.

Eventuele **verwarring** over de maatregelen komt door:

- **Continu veranderende regels** -Wat is nu de laatste status? Maatregelen worden steeds aangepast en er gelden uitzonderingen.
- **Vrijblijvend** -De dringende adviezen (geen regels) bieden ruimte voor eigen interpretatie. Iedereen kan er anders mee omgaan. Dat geldt voor burgers maar ook voor organisaties/instanties en bedrijven die soms net even anders omgaan met de maatregelen. Dit leidt tot verwarring, irritatie en ondermijnt uiteindelijk ook gevoel van solidariteit.
- **Te weinig duidelijkheid** -Men begrijpt de maatregelen niet altijd goed: bijvoorbeeld wanneer is iets een 'noodzakelijke reis'? Mag een student in het weekend naar zijn ouders? Ook het waarom erachter is soms onduidelijk.
- **Tegenstrijdigheden** -De regels lijken soms onlogisch: Waarom mag je niet naar het theater waar alles goed geregeld is, maar wel naar IKEA of Action waar veel meer mensen bij elkaar zijn? Ook de boodschap om nu streng te zijn en straks samen kerst te vieren voelt tegenstrijdig. Mensen vragen zich af of ze daarna dan weer terug moeten naar de situatie van nu.
- **Verschillende bronnen** -Wat tenslotte niet helpt is dat er heel veel verschillende standpunten, bronnen en experts zijn. Welke moet men nu geloven? Werken mondkapjes nu wel of niet?

Men is welwillend om zich aan de maatregelen te houden

Vrijwel alle deelnemers nemen de maatregelen serieus en proberen er binnen de mogelijkheden het beste van te maken. De basismaatregelen zijn duidelijk genoeg en men weet hoe men zich eraan moet houden. De kwetsbare doelgroep die we in dit onderzoek spraken is vaak extra alert en bereid zich aan de maatregelen te houden, want men wil echt niet ziek worden.

Moeilijk te doen qua maatregelen

- Het meest lastig vindt men het gemis aan fysiek contact (knuffelen) en de afname van sociale contacten (max. met 2 mensen buiten of binnen 2 mensen extra en op afstand en sluiting van ontmoetingsplekken).
- Daar waar maatregelen onduidelijk zijn (wel geen mondkapje, noodzakelijk reizen), is men soms onzeker of men de maatregelen wel goed (genoeg) toepast. Daarvan weten mensen niet altijd of ze zich er wel goed aan houden.

Ergernis over andere mensen

Veel van de gesproken respondenten ergeren zich aan mensen die zich niet (goed) aan de maatregelen houden. Ze zouden het daarom fijner vinden als maatregelen aangescherpt worden zodanig dat voor iedereen duidelijk wordt wat wel en niet mag.

Worstelingen en dilemma's die mensen op dit moment ervaren:

- mensen vinden het saai omdat ze weinig kunnen doen door de beperkingen (o.a. horeca en culturele sectoren dicht)
- ze vinden het lastig als zij zich wel en anderen zich niet aan de regels houden
- ze merken dat sommigen zich ook niet aan laten spreken op hun gedrag en dat mensen een kort lontje hebben
- Oud & Nieuw kan een uitzondering zijn op de normale gang van zaken (dat je dan wel even de regels mag negeren)
- Jonge mensen zijn wel bang om ouderen te besmetten. Bij opa's en oma's betekent dat niet of beperkt langsgaan, maar als je nog inwoont bij je ouders kan dat soms wel dilemma's opleveren en schuldgevoel geven als je voor je gevoel toch een beetje de grenzen opzoekt

Invulling van de feestdagen afwachten of thuis

De meeste respondenten hebben nog geen concrete plannen voor Kerst en/of Oud en Nieuw. Ze wachten de (nieuwe) maatregelen af. (N.B. uit de flitspeiling blijkt dat de helft de feestdagen binnen het eigen huishouden wil gaan vieren en dat één of de vijf afwacht).

- Kerst verwacht men in (kleine) familiekring te vieren.
- Oud en Nieuw is een feest met vrienden. Sommige jongeren lijken de grens op te gaan zoeken en zijn van plan met een vriendengroep bij iemand thuis dit feest te vieren. Ouders vinden het lastig hun volwassen thuiswonende kinderen te verbieden om dit te doen. Ouderen vieren het alleen, thuis, in beperkte kring conform de regels of helemaal niet.

Er zijn verschillende zaken waarmee burgers geholpen kunnen worden om zich **makkelijker aan de maatregelen te kunnen houden**.

- Een duidelijk tijdspad** –Men wil weten wat men kan verwachten en wanneer de overheid hierover beslist. Elke week een vast voorlichtingsmoment kan hierbij helpen. Zo hebben mensen iets om zich aan vast te houden en ‘naar toe te werken’. Ook de routekaart helpt hierbij, mits de overheid de maatregelen toepast die bij de fase horen.
- Eenduidige en directieve boodschap** –Er is behoefte aan informatie die maar op 1 manier te interpreteren is, zonder allemaal uitzonderingen.
- Perspectief** –Men wil graag een perspectief geboden krijgen. Bij welke aantallen is het weer mogelijk af te schalen zonder dat er daarna weer een aanscherping mogelijk is.
- Van streng naar minder streng** –Het lijkt erop dat men liever nu de pijn neemt om daarna langzaam de draad weer op te pakken. Dat is een fijner vooruitzicht dan ‘jojo-en’. Dat maakt de maatregelen ook beter vol te houden.
- Successen delen** –Er is behoefte aan een positieve boodschap. Als mensen horen dat de maatregelen helpen (dalende cijfers), motiveert dat om zich eraan te houden.
- Positieve toon in communicatie** –De manier waarop de maatregelen verteld worden kan positiever vinden sommigen en berichtgeving mag ook speels en kort. Zoals via socials korte teksten delen waarin de maatregelen op een grappige manier verteld worden: ‘Bill wil niet langer thuis blijven, daarom draagt hij een mondkapje. #BeLikeBill. ‘Nu eten afhalen, maar straks weer naar een restaurant #WeLikeTheHoreca’. Blijf ook de waardering voor de zorgmedewerkers en mensen werkzaam in vitale beroepen uitspreken zoals in maart en april.
- Strengere handhaving** –Velen vinden het fijn als maatregelen zoals de 1,5meter en mondkapjes beter gehandhaafd worden. Men benoemt vooral de handhaving op straat (groepsvorming) en in de supermarkten (1,5 meter, alleen komen en mondkapjes dragen). Men vindt dat winkelpersoneel (of de managers) een verantwoordelijkheid te nemen hebben. Tegelijkertijd is er ook het besef dat dit allemaal erg lastig te realiseren is.
- Het goede voorbeeld geven** –Het blijft belangrijk dat ook mensen in voorbeeldfuncties zich in het openbaar aan de maatregelen houden (ministers, Koning).
- Doordringen van het gevaar** -Het blijft nodig om mensen ervan te doordringen hoe gevaarlijk het virus is. Testimonials van (ex-) patiënten en verplegend personeel helpen hierbij.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e 5.1.2e

5.1.2e

Directie Communicatie (DCo)

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | 6e etage

Postbus 20350 | 2500EJ | Den Haag

T 5.1.2e

M 5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl